

De Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Inzet op terugkeer Syrië

Datum

1 juli 2025

Onze referentie

7475188

1. Aanleiding

De Tweede Kamer is per brief van 10 juni jl. geïnformeerd over het nieuwe landenbeleid Syrië. Daarbij is ook de terugkeer- en herintegratieondersteuning genormaliseerd gelet op de ontwikkelingen in Syrië.

Op 11 juni jl. hebben de leden Boomsma (NSC) en Van Zanten (BBB)¹ de regering verzocht om op korte termijn een pakket maatregelen uit te werken dat de vrijwillige terugkeer van Syriërs stimuleert en aantrekkelijker maakt. Hierbij vragen deze leden ook om een verhoging van de financiële steun te overwegen en het pakket voor te leggen aan de Kamer.

Op 27 augustus jl. heeft het lid Baudet (Fvd) een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht Syrische asielzoekers die de openbare orde verstoren of strafbare feiten plegen direct terug te sturen².

Tijdens de recente Algemene Politieke Beschouwingen heeft het lid De Vos (FvD) een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht om ten minste minimale diplomatieke banden met Syrië te herstellen, opdat dit obstakel in het uitzettingsproces van criminele Syriërs kan worden weggenomen³.

Met deze nota wordt het totaalpakket aan maatregelen alsmede de brief aan de Tweede Kamer aan u voorgelegd. In deze nota wordt tevens ingegaan op de afdoening van de moties Baudet en De Vos.

2. Geadviseerd besluit

Ik vraag u in te stemmen met:

- Verzending van bijgevoegde brief waarmee de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over een pakket aan maatregelen om de terugkeer naar Syrië te stimuleren en tegelijkertijd de bovengenoemde moties worden afgedaan.
- Kennis te nemen van de nadere operationele uitwerking van het uitrollen van begunstigend herintegratiebeleid specifiek voor Syriërs.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 32 317, nr. 958

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 760, nr. 40

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 36 800, nr. 48

3. Kernpunten

- Op 8 december 2024 viel het regime Assad en ontstond er een nieuwe (veiligheids)situatie in Syrië.
- Op grond van het recente ambtsbericht over de situatie in Syrië is het landenbeleid voor Syrië aangepast en is de terugkeer- en herintegratieondersteuning op hetzelfde niveau gebracht als geldt voor andere landen, te weten maximaal € 2.815 per volwassen persoon.
- De gewijzigde (veiligheids)situatie in Syrië geeft aanleiding om breder naar de inzet op (vrijwillige) terugkeer en migratie te kijken. Dit is ook in lijn met de wens van de Kamer. Diverse moties roepen hier ook toe op.
- Het betreft hier zowel nationale als internationale inzet⁴.
- Deze inzet moet leiden tot enerzijds het zo veel mogelijk stimuleren van het (vrijwillige) vertrek en anderzijds van het versterken van de samenwerking met de Syrische autoriteiten op het terrein van capaciteits- en wederopbouw om ook de gedwongen terugkeer te bevorderen.
- Het versterken van de diplomatieke banden met de Syrische autoriteiten draagt, in lijn met de moties Baudet en De Vos, ook bij aan het zo veel mogelijk bewerkstelligen van gedwongen terugkeer van personen met de Syrische nationaliteit, die omwille van het verstoren van de openbare orde of strafbare feiten, geen recht meer hebben op verblijf in Nederland.
- In het stafoverleg van 9 september jl. bent u akkoord gegaan met het voeren van begunstigende herintegratiebeleid voor Syrië.
- Met het begunstigende herintegratiebeleid ontvangen Syriërs een herintegratiebijdrage van € 5.000 per volwassene en € 2.500 per minderjarige kind.
- Voorwaarde voor ondersteuning is dat het verblijfsrecht wordt ingetrokken dan wel dat de asielprocedure wordt stopgezet.
- Syrische migranten die voor 1 oktober 2025 in Nederland verbleven kunnen zich van 17 november 2025 tot 1 januari 2026 aanmelden bij de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV) voor deze ondersteuning.
- De DTenV is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid.
- Op 20 juli jl. ging u akkoord met de (versterkte) internationale migratie-inzet Syrië.

4. Toelichting

AenM, BZ en DTenV werken in het kader van het reguliere terugkeerbeleid samen om de terugkeer, zowel vrijwillig als gedwongen, naar Syrië (verder) te bevorderen. Dat gebeurt via een zogeheten roadmap die uiteenvalt in een internationaal deel⁵ en een nationaal deel.

Inzet nationaal

Nationaal richt de inzet zich momenteel voornamelijk op het bevorderen van (vrijwillige) terugkeer. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van de voorlichting aan de Syrische asielzoekers en vergunninghouders. Hiervoor werkt de DTenV samen met ketenpartners aan informatiepunten op en in de buurt van opvanglocaties. Hier kunnen Syriërs terecht om informatie te krijgen over de mogelijkheden om (vrijwillig) terug te keren naar hun land van herkomst en wat daarvan de verblijfsrechtelijke consequenties zijn. Ook kunnen ze daar worden geïnformeerd over het nieuwe landgebonden asielbeleid ten aanzien van Syrië en wat dit (op termijn) voor hen kan betekenen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
7475188

⁴ Hierover bent u geïnformeerd in aanloop naar het BWO van 14 juli jl.

⁵ Digijust zaak 6529565

Een ander deel van de nationale inzet betreft de ondersteuning bij de feitelijke terugkeer naar en herintegratie in Syrië. Voor de feitelijke terugkeer worden de kosten voor het ticket vergoed wanneer het gaat om vertrek met reguliere luchtvaartmaatschappijen. Ook eventuele vervangende (reis)documenten kunnen worden vergoed. Daarnaast heeft de DTenV onlangs een charter naar Syrië georganiseerd om de terugkeer te vergemakkelijken en ter voorbereiding op eventuele hoge instroom in de toekomst, waarbij de inzet van charters mogelijk noodzakelijk zijn. Deze inzet wordt momenteel geëvalueerd en, afhankelijk van het aantal personen dat wil terugkeren, vaker gebruikt.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
7475188

Terugkeer van Syriërs in het kader van openbare orde of strafbare feiten

Op 18 december 2024 heeft de toenmalige Minister van Asiel en Migratie de kamer geïnformeerd over het openbare-ordebeleid in asielzaken⁶. Zoals in diezelfde brief ook uiteengezet, geldt ten aanzien van personen die in aanmerking komen voor een asielvergunning in Nederland dat daarmee is vastgesteld dat zij bescherming van de Nederlandse overheid nodig hebben. Bij terugkeer naar het land van herkomst zouden zij ernstige problemen kunnen ondervinden wat zou kunnen leiden tot (ernstige) mensenrechtenschendingen. Daarom zijn in de Europese regelgeving strenge voorwaarden opgenomen wanneer een asielvergunning kan worden ingetrokken of geweigerd op grond van openbare orde.

Binnen de juridische mogelijkheden worden zaken waarin openbare-ordeschendingen en overlast een rol spelen reeds aangepakt. De motie van Baudet is daarom een aansporing om de huidige werkwijze te handhaven en daar waar nodig maatregelen snel door te voeren en politieke besluiten te nemen die dat verder mogelijk maken.

Inzet internationaal

U ging op 20 juli jl. akkoord met inzet om irreguliere migratie tegen te gaan en vrijwillig en gedwongen terugkeer te bevorderen door middel van vier lijnen: 1. Ondersteunen en mogelijk maken van terugkeer door de Europese Commissie, 2. Versterken van de bilaterale relatie met Syrië, onder andere ten behoeve van het op termijn mogelijk maken van gedwongen terugkeer, 3. Duidelijk profiel krijgen in de programma inzet voor het verbeteren van de situatie en capaciteitsopbouw in Syrië, 4. Intensiveren van de samenwerking met landen in de regio. Deze inzet is ook in lijn met de interdepartementale *road map*. Om deze inzet vorm te geven vinden er ook doorlopend gesprekken met de Syrische overgangsregering plaats. 12 oktober jl. bezocht een ambtelijke delegatie Damascus en voerde daar gesprekken met de Syrische overgangsregering over het versterken van de migratiel relatie inclusief de terugkeersamenwerking.

Implementatie begunstigend herintegratiebeleid

Met uw akkoord op het uitrollen van begunstigend herintegratiebeleid specifiek voor Syriërs is met betrokken partijen gekeken naar de implementatie van het beleid. In verband met de voorbereidingstijd voor de DTenV wordt geadviseerd het beleid in te laten gaan op 17 november 2025. Dit houdt in dat vanaf die datum Syriërs zich bij de DTenV kunnen melden om in aanmerking te komen voor het begunstigende beleid. Met het begunstigende beleid komen volwassenen in aanmerking voor een herintegratiebijdrage van € 5.000 in contanten. Het bedrag

⁶ Kamerstukken II 2024/25, 19637, nr. 3327

voor minderjarige kinderen is, in lijn met het reguliere herintegratiebeleid lager dan het bedrag voor een volwassene dus € 2.500. Door te werken met een tijdvak voor aanmelding worden Syriërs gestimuleerd om tijdig een keuze te maken voor terugkeer naar Syrië. Eerdere ervaringen met een vergelijkbaar tijdelijk beleidskader voor derdelanders uit Oekraïne, lieten zien dat personen zich veelal pas aan het einde van een tijdvak aanmelden. Vanaf het moment van aanmelding gaat de DTenV aan de slag om het feitelijke vertrek te organiseren. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van reguliere luchtvaartmaatschappijen maar zullen (indien nodig) ook charters worden georganiseerd. Het begunstigende herintegratiebeleid zal na afloop worden geëvalueerd.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
7475188

Het ingewikkelde aan dit beleid is dat vooraf niet goed in te schatten valt hoeveel personen er daadwerkelijk gebruik van maken. De operationele voorbereidingen van DTenV gaan uit van een basisscenario met 2.000 aanmeldingen en twee alternatieve scenario's met resp. 3.000 en 4.000 aanmeldingen. Mede op basis van indicaties uit IOM-onderzoek en eigen uitvoeringssignalen is DTenV gekomen tot de drie scenario's. Een hoger aantal dan voorzien in een van de scenario's (>4.000) betekent grotere impact op het normale werk van DTenV en langere duur daarvan. Een lager dan voorzien aantal (<2.000) is in de praktijk logischerwijs een rustiger bezit. Voorwaarde om in aanmerking te komen voor het begunstigende beleid is dat Syriërs hun verblijfsrecht intrekken of dat ze hun asielprocedure stopzetten. Met hun vertrek worden kosten bespaard voor de opvang maar ook voor het afhandelen van de aanvragen. Verder wordt door hun vertrek ruimte gecreëerd in de asielopvang. Ook dat kan een eventuele kostenbesparing met zich meebrengen aangezien dan minder dure noodopvang nodig is.

Om secundaire migratie tegen te gaan moeten Syrische migranten die gebruik willen maken van het begunstigende beleid op 1 oktober 2025 in Nederland hebben verbleven. In de praktijk wordt dit getoetst aan de hand van informatie uit systemen binnen de migratieketen. Personen met een Dublinclaim komen ook in aanmerking. In veel gevallen blijkt dat Dublinclaims namelijk niet kunnen worden geeffectueerd. Terugkeer naar Syrië is dan makkelijker uitvoerbaar en daarmee in voorkomende gevallen effectiever.

Hoewel onderliggend sprake is van een aanzienlijke besparing, brengt het begunstigend beleid de nodige directe kosten met zich mee. Hieronder een indicatief kostenplaatje aan de hand van eerdergenoemde scenario's. Alle weergegeven kosten betreffen stelposten waarin diverse aannames verpakt zitten.

Kostenindicatie begunstigend herintegratiebeleid Syrië			
	2.000 aanmeldingen	3.000 aanmeldingen	4.000 aanmeldingen
Herintegratieondersteuning Aanname: 70% volwassenen en 30% kinderen	€8,5 mln.	€12,75 mln.	€17 mln.
Reis naar Syrië met ticket via Frotex en EU-gelden (50%)	€0	€0	€0
Reis naar Syrië met ticket via DTenV (30%)	€0,75 mln.	€1,25 mln.	€1,5 mln.

Reis naar Syrië met charter DTenV (20%)	€0,8 mln.	€1,2 mln.	€1,6 mln.
Vervoersbewegingen nationaal (DV&O of taxi)	€0,5 mln.	€0,75 mln.	€1 mln.
Personeelsinzet DTenV	€1 mln.	€1,5 mln.	€2 mln.
Totaal	€11,55 mln.	€17,45 mln.	€23,1 mln.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
7475188

4.1. Juridische overwegingen

In de nota van 1 juli jl. is aangegeven dat er mogelijk juridische consequenties zitten aan het voeren van begunstigend beleid voor Syriërs omdat ook andere nationaliteiten dan ook aanspraken willen of kunnen maken op dergelijk beleid. Bij het voeren van een begunstigend beleid voor derdelanders uit Oekraïne hebben we dit effect niet gezien. Tegelijk was die groep beargumenteerd verschillend van andere groepen vreemdelingen. Anderzijds wordt het instrument ingezet om de terugkeer te stimuleren van personen die Nederland nog niet hoeven te verlaten. Verder houdt de inzet van het instrument rekening met de humanitaire situatie waarnaar de Syriërs terugkeren.

Het nu voorgestelde beleid is beperkt tot Syriërs. De lessen die met dit begunstigende beleid worden geleerd kunnen vervolgens mee worden genomen bij eventuele beleidsontwikkeling voor andere nationaliteiten. Omdat niet zeker is of verdere inzet van de dit instrument (kosten technisch) voldoende resultaat op zal opleveren, wordt een evaluatie afgewacht. Om zo veel mogelijk te voorkomen dat de indruk ontstaat dat ook andere nationaliteiten hier (al dan niet met een beroep op het gelijkheidsbeginsel) nu al een beroep op zouden kunnen doen wordt geadviseerd om in de beeldvorming aan te geven dat het gaat om begunstigend herintegratiebeleid specifiek voor Syriërs, waarvan de uitkomsten zullen worden geëvalueerd. Uiteraard zal, indien de resultaten gunstig zijn, breder gekeken worden naar inzet op andere situaties waarin de veiligheidssituatie in een land van herkomst (na langere tijd) ten goede veranderd.

4.2. Politieke context

Terugkeer is een van de prioriteiten van het kabinet en de Tweede Kamer. Met de gewijzigde situatie in Syrië heeft de Kamer ook opgeroepen om extra in te zetten op de terugkeer naar Syrië. Met dit pakket aan maatregelen wordt hier gehoor aan gegeven.

4.3. Krachtenveld

Het stimuleren van de vrijwillige terugkeer stuit in de regel niet op verzet vanuit de Kamer of het maatschappelijk middenveld. Momenteel is er nog geen sprake van gedwongen vertrek. Mocht dit op termijn wel aan de orde zijn dan zal dit waarschijnlijk wel zorgen voor weerstand. Door de versterkte inzet op vrijwillige terugkeer neemt enerzijds het draagvlak voor gedwongen terugkeer mogelijk toe en anderzijds de noodzaak om over te gaan tot gedwongen vertrek mogelijk af. Tegelijkertijd wenst een meerderheid van de Tweede Kamer dat de diplomatieke banden met de Syrische autoriteiten worden verbeterd om zo gedwongen terugkeer mogelijk te maken, zeker ten aanzien van personen die de openbare orde verstoren of strafbare feiten plegen.

4.4. Communicatie

Met de bijgevoegde brief wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over het pakket aan maatregelen om de terugkeer naar Syrië te stimuleren, waaronder het

begunstigende herintegratiebeleid. De voorwaarden van het begunstigende beleid zullen worden vastgelegd, via een Wijzigingsbesluit vreemdelingen (Wbv) in de Vreemdelingencirculaire.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

4.5 Financiële overwegingen

Het voorliggende voorstel gaat ervan uit dat maximaal 2000 personen met de Syrische nationaliteit zich aanmelden voor vrijwillige terugkeer naar Syrië met intrekking van hun lopende asielaanvraag of -status. Met dit begunstigende beleid zal extra terugkeerondersteuning worden verstrekt aan Syriërs, namelijk €5000 per volwassene en €2500 per kind. Dat leidt tot aanvullende kosten van €11,55mln. Deze regeling moet bovendien starten op 1 januari (met een aanmeldtijdvak in 2025). De insteek van deze regeling is om de druk op de opvang te verlichten en de uitstroom te bevorderen, waardoor per saldo minder kosten worden gemaakt voor de opvang. De kosten van deze regeling worden gedekt binnen de begroting van A&M.

Datum
1 juli 2025

Onze referentie
7475188

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.